

Falicsempe - fríz

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	1182
Készítés ideje:	1300 KÖRÜL
Készítés helye:	Közép-Irán (Perzsa Birodalom); Kashan (Kásán)
Anyag:	égetett agyag
Technika:	rézlúszterrel festett
Méretek:	hosszúság: 26 cm szélesség: 27 cm

Szürke cserepű (?), domborműves, átlátszatlan fehér máz felett kobaltkék és rézszínű lúszter festéssel.

A csempelap felső mezejében ritmikusan ismétlődő, páros palmettafríz látható, lúszter festésű háttérrel, alatta vékony, ugyancsak lúszterrel festett szegéllyel. A középső sáv domborított, kobaltkék feliratának háttérében aranylúszter fényű arabeszkspirálok. Legalul lúszterrel festett mintás, fehér keret.

A csempe az ilkhánida kori (1256–1340) perzsa épületdíszítő plasztika leglátványosabb típusába tartozik, amelyben a kompozíciót több tucat hasonló tábla és azok kiegészítő elemei alkotják.

A budapesti darabbal azonos méretű és díszítésű frízelemeket őriz a párizsi Musée des Arts Décoratifs (ltsz. 28001 A/B, 2 darab), a kairói Iszlám Művészeti Múzeum (ltsz. 312, 1 darab), és a San Simeon-i (Kalifornia) Hearst-gyűjtemény (3 darab).

A hétből öt darabon az ún. basmala-formula, illetve a Korán III. szúrájának 190. és 192. verse vonul végig, amelynek a csempeken olvasható szövegrészelei megtalálhatók a II. szúra 163., 164. és 270. versében is.

A budapesti és az egyik párizsi elem nyilvánvalóan összetartozik az öt darabbal, de epigráfiailag sem a II., sem a III. szúrában nem helyezhetők el. A szétszóródott táblák közül több is Friedrich Spitzer párizsi gyűjteményéből származhat.

Irodalom

- Szerk.: Balla Gabriella: *Beatrix hozománya. Az itáliai majolikaművészet és Mátyás király udvara*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2008. - Nr. 1.7. (Szántó Iván)

